

Aika 25.09.2019, klo 13:15 - 15:58

Paikka Kolpeneen palvelukeskus ky, Myllärintie 35

Käsitellyt asiat

§ 95 Kokoukseen osallistujat

§ 96 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 97 Pöytäkirjan tarkastus

§ 98 Työjärjestyksen hyväksyminen

§ 99 Ajankohtaiset asiat

§ 100 Kolpeneen palvelukeskus kuntayhtymän esittely

§ 101 Tarkastuslautakunnan osavuosisikatsaus 01-08/2019

§ 102 Digitalisaatio

§ 103 Kaupungin suunnittelujärjestelmä

§ 104 Ulkoistetut henkilöstö- ja taloushallintopalvelut

§ 105 Jäsenten suorittama toimielin seuranta 1.6-15.9.2019

§ 106 Kaupunginhallituksen salassa pidettävät 05-09/2019 päätökset arviointia varten

§ 107 Sidonnaisuusrekisteri, tilanne 09/2019

§ 108 TarkLtk:n lausunto Organisaatiouudistukseen (KH 2.9.2019)

§ 109 Kokouksen päättäminen

Saapuvilla olleet jäsenet

Jaakko Huttunen, puheenjohtaja
Eemeli Kajula, saapui 14:17
Petri Keihäskoski, poistui 14:36
Sisko Koskiniemi
Anna Suomalainen

Muut saapuvilla olleet

Rauni Jokelainen, kaupunkitarkastaja, sihteeri
Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö
Jussi Päckilä, kaupunginkamreeri, kuultavana §104, saapui 13:55, poistui 14:17
Harri Ihalainen, tietohallintojohtaja, kuultavana § 102, saapui 14:21, poistui 15:16
Antti Itkonen, digitaalisen viestinnän asiantuntija, kuultavana § 102, saapui 14:21, poistui 15:16

Poissa

Mari Jolanki, 1. varapuheenjohtaja
Matti Pöykkö
Marjatta Koivuranta, varajäsen
Pekka Mäkelä, varajäsen

Allekirjoitukset

Jaakko Huttunen
Puheenjohtaja

Rauni Jokelainen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

26.09.2019

Anna Suomalainen

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 3.10.2019 alkaen.

Rauni Jokelainen

§ 95

Kokoukseen osallistujat

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Toimielimeen valitut

JÄSEN

VARAJÄSEN

Jaakko Huttunen pj Vesa Puuronen

Mari Jolanki varapj Marjatta Koivuranta

Sisko Koskiniemi Rosa Vetri

Petri Keihäskoski Heikki Poranen

Eemeli Kajula Antti Väänänen

Matti Pöykkö Pekka Mäkelä

Anna Suomalainen Emma Kähkönen

Muut osallistujat / kuultavaksi kutsutut:

Kolpeneen Palvelukeskus kuntayhtymän johtaja Anita Lammassaari, kuultavana § 100.

Tietohallintojohtaja, Harri Ihalainen, kuultavana §102.

Digitaalisen viestinnän asiantuntija, viestintäpalvelut Itkonen Antti, kuultavana § 102.

Kaupunginkamreeri Jussi Päckilä, kuultavana § 104.

Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Rauni Jokelainen, kaupunkitarkastaja, kokouksen sihteeri

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa kokouksen saapuvilla olevat jäsenet, muut saapuvilla olevat henkilöt ja poissaolijat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi kokoukseen osallistujat esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 96

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Kokouksen päätösvaltaisuuden osalta todetaan Kuntalain 103 §:n määräys, jonka mukaan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Valtuusto on kuntalain 90 §:n nojalla määrännyt hallintosäännössä toimielinten kokousmenettelystä. Määräykset koskevat mm. kokouksen koollekutsua sekä kokouksesta ilmoittamista ja esityslistan julkaisua. Hallintosäännössä ei ole määräaika kokouksen koollekutsumiseksi.

Hallintosäännön 138 §:n mukaisesti kokouksen puheenjohtaja toteaa onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja toteaa tarkastuslautakunnan kokouksen olevan laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Puheenjohtaja totesi keskustelun jälkeen kokouksen olevan laillinen ja päätösvaltainen.

§ 97

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Hallintosäännön 150 §:n mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan tarkastaja. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Rovaniemen kaupungissa on lisätty sähköisten palveluiden käyttöä pyrkien saamaan nopeutta ja kustannusten säästöä myös hallinnollisiin kuluihin.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään sähköpostitse. Pöytäkirjan varsinainen allekirjoitus tehdään seuraavan kokouksen alussa.

Toimielin päättää pöytäkirjan tarkastajan valinnan lisäksi tarkastuksen aikarajasta, joka ajoittuu kokouspäivästä lukien seuraavan seitsemän päivän sisälle.

Pöytäkirja julkaistaan kokouksesta kahdeksantena päivänä kaupungin verkkosivuilla. Julkaisun päivämäärä merkitään pöytäkirjaan, eikä pöytäkirjoja kuuluteta ilmoitustaululla.

Kokouksen päättyessä ei ole erillistä päätösasiaa pöytäkirjan tarkastamisesta.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Kokouksen pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Mari Jolanki. Todetaan, että pöytäkirjan tarkastuksen aikaraja on ke 2.10.2019.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Anna Suomalainen ja todettiin tarkastuksen aikaraja.

§ 98

Työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä (Hallintosääntö 140 § 2. mom).

Toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa yksimielisellä päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa (Hallintosääntö 141 § 1. mom).

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käsittelee asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti siirtää pykälien 103, 105 ja 106 käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Muilta osin lautakunta käsittelee asiat esityslistan mukaisesti.

§ 99

Ajankohtaiset asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen, Jari Kotimäki

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi, jari.kotimaki@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunnan kokouskäytäntöön kuuluu kokouksen yhteydessä annettava ajankohtaiskatsaus suunnitelluista tai jo toteutetuista tarkastuslautakunnalle kuuluvista asioista. On asioita, joilla voi olla merkitystä lautakunnalle silloinkin, kun asia ei edellytä erillistä käsittelyä päätösasiana. Ajankohtaiskatsauksen yhteydessä lähtökohtana on lyhyt suullinen kerronta ja sen jälkeen mahdollinen keskustelu.

- tarkastuspäällikkö antaa selostuksen koulutuksesta (OM/Otkes 3-5.9.2019) sekä tapaamisista Oulun kaupungin viranhaltijoiden kanssa (Oulu 6.9.2019).

- kaupunkitarkastaja antaa selostuksen Julkishallinnon tarkastajat ry:n opintopäivistä (Tampere 19-20.9.2019).

- Rovaniemen kaupungin yt-neuvottelut päättyivät. Neuvottelutulos tähtää 2,6 miljoonan euron henkilöstösäästöihin vuonna 2020 (kaupungin tiedote 16.9.2019). Mikäli tavoite saavutetaan 2020 ja edelleen vuonna 2021 päästään 5,2 miljoonan säästöihin. Tiedotteesta ei käy ilmi miten vuosille 2019-2021 koko tasapainotusvaateeksi aiemmin todettu 50,3 miljoonan euroa aiotaan kattaa.

- tarkastuslautakunnan syksyn koulutus vielä sopimatta; virkavalmistelussa on ollut koulutuksen sijasta Lapin kaupunkien tarkastuslautakuntien yhteistapaaminen marraskuussa; kokouksessa selostus asiasta.

- muut asiat

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli ajankohtaiset asiat.

Lautakunta päätti, että kaupunkitarkastaja tekee yhteenvedon Tampereen koulutuksesta ja lähettää sen lautakunnan jäsenille.

Lautakunta päätti, että koulutuksen valmistelua jatketaan.

Muita ajankohtaisia asioita ei ollut. Lautakunta merkitsi ajankohtaiset asiat tiedoksi.

§ 100

Kolpeneen palvelukeskus kuntayhtymän esittely

ROIDno-2018-3219

Valmistelija / lisätiedot:
Rauni Jokelainen
rauni.jokelainen@rovaniemi.fi
kaupunkitarkastaja

Liitteet

1 Roi tark ltk

Rovaniemen kaupungin tarkastuslautakunnalla on tapana vieraila vuoden aikana kaupungin eri organisaatioiden tiloissa. Samalla lautakunta on tutustunut toimintaympäristöihin, organisaatioon, investointeihin ym. Tiloihin tutustumisen yhteydessä lautakunta on pitänyt kuukausittain pidettävän kokouksensa.

Lautakunnan syksyn ensimmäinen vierailu tehdään Kolpeneen Palvelukeskus kuntayhtymään.

Lautakunta on kutsunut kuntayhtymän johtajan Anita Lammassaaren kuultavaksi kertomaan mm. kuntayhtymän toiminnasta, päätöksenteosta ja antamaan tilannekatsauksen ky:n nykytilasta .

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee Kolpeneen Palvelukeskus kuntayhtymän johtajaa Anita Lammassaarta ja merkitsee tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti ja liitti esityksen pöytäkirjaan liitteeksi.

§ 101

Tarkastuslautakunnan osavuositarkastus 01-08/2019

ROIDno-2018-1023

Valmistelija / lisätiedot:
Rauni Jokelainen
rauni.jokelainen@rovaniemi.fi
kaupunkitarkastaja

Liitteet

1 TarkLtk _Osavuositarkastus 1-8_2019

Kaupunginhallitus vastaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden johtamisesta. Sen tehtävänä on valvoa ja yhteen sovittaa kunnan/kaupungin muiden toimielinten toimintaa, ts. KH:lla on velvoite suorittaa valvontaa ja myös reagoida vuoden aikana (KuntaL § 38.3).

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle kaksi kertaa vuodessa osavuositarkastuksen (HS § 24.4). Kuluvan vuoden ensimmäisen osavuositarkastuksen kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan toteutumisesta, valtuusto käsittelee 17.06.2019 kokouksessaan.

Tarkastuslautakunta antaa myös osavuositarkastuksensa valtuustolle. Koko vuoden 2019 käyttömenojen talousarvio on -250 549 euroa. Toisella neljänneksellä talousarviosta on toteutunut 58,7 % eli -147 055 euroa.

Lautakunta on asettanut mitattavat tavoitteet vuodelle 2019. Osavuositarkastuksen tulokortissa kerrotaan miten tavoitteissa on edistytty.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta hyväksyy liitteenä 1 olevan tarkastuslautakunnan osavuositarkastuksen ajalta 1.1.- 31.8.2019.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 102

Digitalisaatio

ROIDno-2018-3219

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta jatkaa digitalisaationa arviointia. Edellinen käsittely 27.8.2019.

Digitalisaatio merkitsee väistämätöntä muutosta myös kunnallishallinnossa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia. Esimerkiksi Helsingin kaupungin digitalisaatio-ohjelmalta odotetaan hyötyä kuntalaisten palveluihin, elinkeinoihin sekä matkailuun, samoin digitalisaatiolta odotetaan tukea työntekoa ja johtamiseen. Digitalisaatioon liittyy myös uhkia. Digitalisaation myötä voi kunnassa ilmetä "digitalisaatiohypeä" ja kustannuksia syntyy enemmän kuin hyötyä. Järjestelmät voivat jäädä vaille käyttäjiä ja toimittajaloukot voivat sitoa kuntaa vuosiksi.

KaPa-laki (sähköisen asioinnin tukipalvelut)

Digipalveluiden tarjoamisesta ja käytöstä säädetään ns. KaPa-laissa (Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista). Kunnat ovat veloitettuja käyttämään Suomi.fi-palveluväylää luovuttaessaan tietovarantoihinsa sisältyviä tietoja ja tarjotessaan asiointipalveluja. Kuntalaisille Suomi.fi-verkkopalvelu tarjoaa pääsyn sähköisiin palveluihin ja tiedot myös muista kuin oman kunnan palveluista. Kuntien tiedon hallintaa ja tietoturvaa sääntelevä Tietohallintolaki. tulee voimaan 1.1.2020.

Digitalisaatio kaupunginvaltuuston tahtona

Valtuuston hyväksymän Kaupunkistrategia 2025 mukaan "Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään ennakkoluulottomasti ja laaja-alaisesti koko kaupunkikonsernissa". Vuoden 2019 talousarviossa digitalisaatio todetaan tuottavuuden parantamisen keinona. Tietojärjestelmiä aiotaan yhtenäistää luopuen päällekkäisten tietojärjestelmien käytöstä. Konserniyhtiöistä Neve Oy painottaa digitaalista kyvykkyyttä ja digitaalisia palveluja ja Kehitys Oy /Matkailumarkkinointi Oy vahvistaa digitaalista markkinointia. Kaupunkikonserniin luettava Redu Kuntayhtymä huomioi digitaaliset ratkaisut uudistaessaan pedagogisia ratkaisuja.

Viestintä ja digitalisaatio

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva viestintäyksikkö kehittää Rovaniemi.fi-verkkopalvelua. Tavoitteina ovat saavutettavuuden parantaminen (EU:n saavutettavuusdirektiivin mukaisuus), mobiilikäytettävyyden parantaminen (mobiilikäyttäjät yli 40 %), asiakkaiden käyttökokemusten parantaminen (vrt. käytettävyydestutkimus) sekä kaupunkimarkkinoinnin tehostaminen. Lähiaikoina toteutettavassa käyttöliittymäpäivityksessä www.rovaniemi.fi -käyttöliittymä tullaan integroimaan Väestörekisterikeskuksen palvelutietovarantoon. Vuodelle 2020 on suunnitellulla mm. tapahtumakalenterin uudistaminen sekä tekoälyyn pohjautuvien

sovellusten (esim. chatbot) käyttöönotto verkkosivuilla. Digitaalisen viestinnän asiantuntija Antti Itkonen esittää näkemykset digitalisaatiosta kaupungin viestinnässä.

Tietohallinnolla tärkeä rooli digitalisaation toteutumisessa

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva Tietohallintopalvelut -yksikkö vastaa monelta osin kaupungin digitaalisesta ja digitalisaatioon liittyvien hankkeiden edistämisestä ja asiantuntijuudesta. Sen organisatorinen asema ei kuitenkaan ole yhtälailla vahva kuin esimerkiksi Oulussa, jossa liikelaitosmuotoon organisoidun Oulun Digin toimitusjohtaja on myös kaupungin johtoryhmän jäsen. Digitalisaatio ei ole Oulussa "erillisaareke" vaan strateginen tahto, joka läpäisee kaikkea kaupungin toimintaa.

Tarkastuslautakunta kuulee kokouksessa tietohallintojohtaja Harri Ihalalaisen näkemykset paitsi viestinnän digitalisaatiosta, laajemmin digitalisaatiosta ja suunnitelmista Rovaniemen kaupungissa. Rovaniemen kaupungilla on vahvalla digitalisaatio-osaamisella ja aktiivisuudellaan mahdollisuus hyödyntää valtion kannustinrahaa. Kuntien digihankkeisiin on 2020-2023 vuosittain tarjolla 40 miljoonaa euroa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta jatkaa digitalisaation arviointia.

Tarkastuslautakunta kuulee viestinnän digitalisaatiosta digitaalisen viestinnän asiantuntija Antti Itkosta.

Tarkastuslautakunta kuulee tietohallintojohtaja Harri Ihalaista digitalisaatiosta ja sen toteutumisesta Rovaniemen kaupungissa.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

Petri Keihäskoski poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.36.

§ 103

Kaupungin suunnittelujärjestelmä

ROIDno-2018-3219

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta arvioi suunnitelmansa mukaisesti kaupungin suunnittelujärjestelmiä. Tässä esityksessä kuvataan eräitä kuntasuunnittelun lähtökohtia.

Kuntasuunnitelmasta kuntastrategiaan

Vuoden 1976 Kuntalaissa määrättiin kuntasuunnitelmasta. Suunnitelmassa tuli talouden ja hallinnon ohella kuvata kauaskantoisemmin tahto kunnan olojen kehittämiseen. Vuoden 1995 uudistuksessa kuntasuunnittelun velvoite poistui. Siirryttiin - ilmeisen suurin odotuksin - suunnittelutaloudesta ns. kilpailukyky-yhteiskuntaan, jossa suunnittelu nähtiin vain jäykkyytenä ja jarruna muutoksiin. Riittäväksi katsottiin, että kunnanvaltuusto päättää talousarviosta ja sen yhteydessä taloussuunnitelmasta.

Vuoden 2015 kuntalakiuudistuksessa ymmärrettiin jälleen kokonaisvaltaisen suunnittelun tärkeys. Jo lain ensimmäisessä pykälässä (1§ 1mom) muistutetaan suunnitelmallisuuden olevan tärkeää jo kestäväen talouden turvaamiseksi. Jos talouden pohja pettää, se väistämättä hiekkentää kuntalaisten palveluja. Kuntastrategia määrättiin pakolliseksi (37§). Talousarviota ja - suunnitelmaa koskevaa määräystä tarkennettiin (110§).

Kuntastrategia tarkoitettiin valtuustolle sen keskeisimmäksi johtamisen välineeksi. Lain esitöissä korostetaan "pitkän aikavälin vastuunkantoa päätöksenteossa". Kuntastrategialla valtuusto voi ennalta ohjata kunnanhallituksen ja muiden toimielimien valintoja. Kuntastrategia on juridisesti velvoittava, sillä se tulee huomioida vuosittain hyväksyttävässä talousarviossa- ja suunnitelmassa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 kuntastrategian nimeltään *Rovaniemen kaupunkistrategia 2025*. Painotusten valinta ja asioiden karsinta ei onnistunut. Kyse on liitteineen 18 sivuisesta asiakirjasta. Kuten tarkastuslautakunta vuoden 2018 arviointikertomuksessa totesi, epäkohdaksi on laajuuden ohella osoittautunut strategian tulkinnavaraisuus. Strategian ohjausvoima on osoittautunut heikoksi. Valtuuston ääni ei kannaa.

Valtuustosopimus ei ole valtuuston sopimus

Valtuustosopimus 2017-2021 ei nimestään huolimatta ole valtuuston sopimus, vaan valtuustoryhmien puheenjohtajien allekirjoittama poliittisen tahdon julistus. Valtuustosopimusta ei ole hyväksytty valtuustossa, eikä muissakaan kaupungin toimielimissä. Silti se on tuotu virallisten asiakirjojen tapaan mm. kaupungin asianhallintajärjestelmään (casem). Ja sitä on käsitelty mm.

kaupungin johtoryhmässä ilman, että olisi selkeästi tuotu julki sen luonnetta hallinnon ulkopuolisena asiakirjana. Päätöksenteossa on viitattu valtuustososopimukseen, kuin se olisi tehty päätös tai velvoittava normi.

Valtuustososopimuksen pohjana ei virkavastuista valmistelua ja asianmukaisia taloudellisia laskelmia. Sen ristiriitaisuutta kaupunkistrategiaan ei ole arvioitu. Asetelma on koettu hämmentävänä. Valtuustososopimus ei vahvista valtuuston roolia ja pitkän aikavälin vastuunkantoa päätöksenteossa.

Periaatelinjaukset ja ohjelma-asiakirjat sekoittavat - selkeyttä tarvitaan

Kuntastrategialla haluttiin selkeyttää kunnanvaltuuston johtamista ja sen ohjaavaa roolia. Kunnan lukuisat eri strategiset asiakirjat ja valtuuston periaatelinjaukset, samoin kuin eri toimialojen strategiset asiakirjat koottaisiin yhdeksi kuntastrategiaksi. Strategian täytäntöönpano voisi toteutua esimerkiksi erilaisilla poikkihallinnollisilla toteuttamisohjelmilla. Kuntastrategiaa koskeva kuntalain 37§ tuli sovellettavaksi 1.6.2017 lukien.

Mikä on tilanne Rovaniemellä? Kaupungin johtoryhmä selvitti 2018 kokouksissaan kaupungin eri strategioiden ja ohjelmien tilannetta. Asiakirjoja löydettiin noin 30. Osa voimassaolevia ja esillä pidettyjä, osa päivitettävänä ja osa ilmeisen unohdettuja. Johtoryhmä keskusteli tilanteesta toistuvasti vuoden 2018 kuluessa. Jostain syystä tahtoa selkeyttämiseen ei löytynyt. Eikä asiaan ole enää palattu vuoden 2019 johtoryhmissä.

Laaja tulkinnanvarainen kaupunkistrategia ja muut lukuisat strategialuontoiset asiakirjat on epäkohta, joka näkyy päätöksentossa ja johtamisessa. Tuulee monesta suunnasta. Strategisen kuntasuunnittelun tilanne on epätydyttävä. kaupunginhallitus ja muut toimielimet voivat eri strategioihin ja ohjelmiin vedoten käyttää resursseja jopa vastakkaisiin pyrkimyksiin.

Kuntasuunnittelun vastuuttaminen organisaatiouudistuksessa

Valmistelussa olevasta organisaatiouudistuksesta on niukalti tietoa. Kaupunginhallituksen toimeksiannosta konsultti on kuullut johtoa ja viranhaltijoita. Tarkastuslautakunnan viranhaltijoita ei ole kuultu. Tarkastuslautakunnan viime vuosina valtuustolle esittämät havainnot organisaatioon liittyvistä kehittämistarpeista eivät välttämättä ole välittyneet uudistuksen valmisteluun.

Tiedossa ei ole sekään miten kunnan johtamisen ja kunnan kestävän talouden kannalta merkityksellinen strateginen kuntasuunnittelu on resursoitu ja vastuutettu uudistettavassa organisaatiossa. Kuntasuunnittelun nykytilanne ei ole tyydyttävä. Kaupunginhallituksen alaisen strategisen suunnittelun erityissuunnittelija on ainakin määrääjän toisessa tehtävässä, eikä ketään ole nimetty tilalle. On epävarmaa tuleeko asiaan korjausta uudistettavassa organisaatiossa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käy keskustelun kuntasuunnittelusta. Lautakunta jatkaa arviointia.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

§ 104

Ulkoistetut henkilöstö- ja taloushallintopalvelut

ROIDno-2018-3219

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Tarkastuslautakunta vuosisuunnitelman mukaisesti arvioi kaupunkikonsernin taloushallinnon järjestelyitä. Tarkastelun kohteeksi on rajattu emokaupungin taloushallinnon ulkoistaminen Sarastia Oy:lle (ent. Taitoa Oy). Arviointi sisältää omistuksen, ohjauksen ja palvelun tuottamisen tarkastelun.

Ulkoistamisen taustaa

Ennen Rovaniemen kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon yhtiöittämisratkaisun päätöstä, asiaa oli selvitetty Sitran (Suomen itsenäisyyden rahasto) käynnistämässä valtakunnallisessa, kuntien palvelukeskushankkeen Pohjois-Suomen alueselvityksessä. Ratkaisun edellytyksenä oli, että Rovaniemen kaupunki merkitsee valtakunnallisen yhtiön osakkeita ja ostaa lappilaisen Polarmon Oy:n (Sodankylä, Inari, Utsjoki) osakkeita.

Ulkoistamisen päätöksen perusteina oli kaksi keskeisintä tavoitetta :

- liittymällä perustettuun valtakunnalliseen yhtiöön varmistetaan kehittämisresurssit. Esim. kalliit tietojärjestelmäratkaisut tehdään yhdessä muiden kansallisessa yhtiössä olevien kuntien kanssa hyödyntäen suuret volyymiedut (saavutetaan ns. suurtuotannon edut).

-Muodostamalla uusi pohjoissuomalainen palveluyhtiö osaksi valtakunnallista yhtiötä, voidaan turvata alueella palvelutuotannon työpaikkoja ja kehittyä kilpailukykyiseksi palveluntuottajaksi myös valtakunnallisesti. Näin tuetaan myös kaupunkistrategian elinkeinopoliittisia tavoitteita.

KH päätti 20.6.2011 ulkoistaa henkilöstö- ja taloushallintopalvelunsa ennakkoselvityksen mukaisesti. Kaupunki merkitsi Kunnan Taitoa Oy:n (kuntien omistama, palveluja tuottava valtakunnallinen yhtiö) ja Polarmon Oy:n (paikallinen, palveluita tuottava yhtiö) osakkeita. Liikkeenluovutuksen periaatteella noin 40 kaupungin omaa talous- ja henkilöstöhallintoa siirtyivät Polarmo Oy:n palkkalistoille.

Rovaniemi oli yksi merkittävimmistä Kunnan taitoa Oy:n omistajista, joten KH päätti esittää yhtiön hallitukseen kaupunginjohtajan. Ulkoistamisen sopimus tehtiin ensin viideksi vuodeksi, joka turvasi ettei palvelusopimuksen hinnat nouse ja myös turvattiin työpaikkojen pysyminen ao. ajaksi.

Palvelun tuottaja

Kunta Pro Oy ja Kunnan Taitoa Oy fuusioituivat 29.11.2018 ja aloitti toimintansa 1.5.2019 nimellä Sarastia Oy. Fuusioitumisessa muodostuivat myös tytäryhtiöt Sarastia Rekry ja Sarastia Perintä, jotka tarjoavat omistajille henkilöstöpalveluita sekä

perintäpalveluita. Onvire Oy:n kautta yhtiö palvelee niitä asiakkaita, jotka eivät ole Sarastian omistajia.

Yhdistymisessä muodostui liikevaihdoltaan (n. 88 milj. euroa) Suomen suurin julkisomisteinen talous- ja henkilöstöhallinnon yritys. Se työllistää runsaat 800 työntekijää sekä välittää sijaishenkilöstöä noin 700 henkilötyövuoden verran vuodessa (Lähde: Sarastia Oy:n tiedote). Rovaniemen toimisto työllistää 80 henkilöä. Yhtiön omistavat kunnat, kuntayhtymät sekä muut julkiset organisaatiot, joita on yhteensä 240. Suurimmat omistajat ovat Pori 22,41 % ja Hämeenlinna 17,86 % omistusosuudellaan. Rovaniemen kaupunki on sijalla 8 omistaessaan 1,78 % yhtiön osakkeita (ennen fuusioitumista osuus 4,42%).

Sarastia tuottaa ja kehittää inhouse-periaatteella omistajilleen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, muita tukipalveluita sekä markkinointi- ja kehittämispalveluita. Sarastian tiedotteen mukaan se tulee investoimaan koneälyyn ja robotiikkaan, joita tuodaan mukaan talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin. Rovaniemen toimistoon on keskitetty mm. valtakunnallinen asiakaspalveluyksikkö, henkilökohtaisten avustajien palkanlaskennan osaamiskeskittymän ja muita valtakunnallisia asiantuntijarooleja.

Yhtiön hallituksessa on edelleen Rovaniemen kaupungin edustaja. Fuusioitumisen jälkeen Rovaniemen omistusosuus on pienentynyt. Sillä on vaikutusta nimitysvaliokuntaan kuulumisesta, sillä sen muodostaa viisi suurinta omistajaa. Nimitysvaliokunta esittää mm. hallituksen jäsenet yhtiökokoukselle. Tällä hetkellä suuruusjärjestyksessä suurimmat omistajat Porin ja Hämeenlinnan ohella Turku (5,24%), Janakkala (4,52%) ja Hattula (2,76%). Nykyinen Rovaniemen edustaja on nimetty hallitukseen kevääseen 2020 saakka.

Ulkoistamisen kustannukset

Viimeisen kolmen vuoden ajan ostetut henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut ovat olleet -1 953 tEuron ja 1 685 tEuron välillä. Kulut ovat pienentyneet palvelusopimuksen vuoden 2017 uusimisen jälkeen. Kaupunki maksaa tapahtuneiden suoritteiden mukaisista kuluista aiemmasta kiinteän hinnoittelun sijaan. Talousarviossa 2019 talous- ja henkilöstökulujen määräksi on arvioitu 1 877 222 euroa.

Ulkoistamisen jälkeen viimeisen kahdeksan vuoden aikana henkilöstö- ja talousprosessit ovat muuttuneet mm. tiedon kulku kaupungin ja Sarastian välillä ei tapahdu enää papereita lähettämällä vaan asiat hoidetaan eri järjestelmien ja palveluportaalin kautta. Töiden organisoituminen on myös muuttunut. Kun uusia työvälineitä otetaan käyttöön, se tarkoittaa myös vastuun jakaantumista molemmille sekä henkilöstö- ja talouspalvelun ostajalle että palvelun tuottajalle. Esimerkiksi matkalaskun saattoi aiemmin tehdä sihteeri, nyt matkalla käyneen on se itse laadittava. Erilliset palvelupyynnöt tehdään portaalin kautta, se nopeuttaa työn tekemistä, mutta vaatii palvelun tuottajalta nopeaa reagoitua. Jotta prosessit toimivat, edellyttää se palvelun ostajalta ja - tuottajalta jatkuvaa henkilöstö- ja taloushallintoprosessien kehittämistä.

Tarkastuslautakunta on kutsunut kuultavaksi kaupungin kamreeri Jussi Päckilän selostamaan henkilöstö- ja taloushallinnon ulkoistamisen nykytilanteesta.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee kaupunginkamreeria ja merkitsee tiedoksi.

Lautakunta keskustelee henkilöstö- ja taloushallinnon ulkoistamisesta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

Eemeli Kajula saapui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.17.

§ 105

Jäsenten suorittama toimielin seuranta 1.6-15.9.2019

ROIDno-2017-1194

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Tarkastuslautakunnan toimintaan kuuluu lautakunnan jäsenten suorittamat nimikkolautakuntien, tilaliikelaitoksen ja kaupunkikonserniin kuuluvien kuntayhtymien päätöksenteon seuranta (TarkLtk 29.1.2019) Tarkastuslautakunnan viranhaltijat ovat vastaavasti seuranneet kaupunginhallituksen ja konsernijaoston päätöksentekoa. Lähdeaineistona käytetään päätöspöytäkirjoja liitteineen. Tehdyistä havainnoista raportoidaan tarkastuslautakunnalle.

Seurannassa kiinnitetään huomiota valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian täytäntöönpanoon, valtuuston asettamiin talousarviovuoden tavoitteisiin sekä lautakunnan itsensä nimeämiin painopistealuesiin. Raportoinnissa muut sinänsä merkitykselliset havainnot jätetään vähemmälle huomiolle, jotta seurattavien asioiden laajuus ei muodostu kohtuuttomaksi.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Lautakunta kuulee selostukset tarkastuslautakunnan jäsenten suorittamista toimielinpäätösten seurannasta ajalla 1.6 - 15.9.2019.

Merkitään kuullut selostukset tiedoksi.

Päätös

Lautakunta päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Anna Suomalainen oli poissa tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.28-15.30.

§ 106

Kaupunginhallituksen salassa pidettävät 05-09/2019 päätökset arviointia varten

ROIDno-2018-3219

Valmistelija / lisätiedot:
Rauni Jokelainen
rauni.jokelainen@rovaniemi.fi
kaupunkitarkastaja

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastus sekä arviointi (KuntaL 121§).

Lautakunnan arviointi perustuu valtuuston asettamiin koko konsernitason talouden ja toiminnan tavoitteisiin. Lautakunnan tarkastelussa on myös tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Lautakunnan lähteinä ovat mm. talousarvio, osavuosisikatsaukset, tilinpäätös sekä kokousten päätöspöytäkirjat. Lähteinä käytetään myös asiakirjoja, jotka eivät ole dokumentoitu koska myös silloin kun asiakirjat puuttuvat, lautakunnalla on tiedonsaantioikeus. Lautakunnan jäsenet seuraavat ns. nimikkolautakuntia.

Arvioinnin keskeinen kohde on kaupunginhallitus, joka johtaa kaupungin toimintaa sekä vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta. Tarkastuslautakunta arvioi kaupunginhallitusta myös siksi, että yhdessä johtavien viranhaltijoiden kanssa se muodostaa konsernijohdon, jolle kuntalaki määrää vastuun omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnassa.

Kuntalain 124§ 1 mom varmentaa, että kaikki oleellinen hallinnon tieto ja päätöksentekoaineisto on lautakunnan käytettävissä: *"Tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisena arviointitehtävän hoitamiseksi"*.

Erityinen tiedonsaantioikeus ei kuntalain nojalla ulotu konserniyhteisöihin ja osakkuusyhtiöihin. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeutta voidaan kuitenkin laajentaa: *"Erityisesti yhtiöjärjestykseen ja osakassopimuksiin voidaan ottaa luottamushenkilöiden tiedonsaantia turvaavia määräyksiä ottaen huomioon kulloinkin kyseessä olevan yhtiön toimiala ja siihen liittyvät tiedonsaantitarpeet"* (Eduskunnan hallintovaliokunnan mietintö 55/2014

Tarkastuslautakunta päätti 21.11.2018 velvoittaa viranhaltijat tuomaan kaupunginhallituksen salassa pidettävät päätökset lautakunnan kokoukseen huhtikuussa, syyskuussa ja tammikuussa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunnalle annetaan arviointitehtävien hoitamiseksi selvitys kaupunginhallituksen salassa pidettävistä päätöksistä ajalta 1.5- 16.09.2019.

Selvitys annetaan kokouksessa ja merkitään tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

§ 107

Sidonnaisuusrekisteri, tilanne 09/2019

ROIDno-2017-1196

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Tarkastuslautakunta saattaa sidonnaisuusilmoitukset kaupunginvaltuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa (HS 76§) maalisi- ja lokakuussa. Sidonnaisuusrekisterin tarkoituksena on edistää päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Sillä pyritään turvaamaan kunnan asukkaiden luottamusta hallinnon riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen.

Ilmoitusvelvollisuus täyttyy, jos luottamushenkilö on kunnanhallituksen jäsen, valtuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja (Kuntal 84§). Näiden lisäksi ilmoitusvelvollisuus on laajempi teknisessä lautakunnassa ja ympäristölautakunnassa ilmoitusvelvollisuuden ulottuessa ao. lautakunnan jäseniin ja varajäseniin.

Luottamusmiesten lisäksi ilmoitusvelvollisuus on keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä lautakuntien esittelijöillä.

Kun ilmoitusvelvollisuuden jokin em. ehdoista täyttyy, henkilön on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistä sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Tämän lisäksi on ilmoitettava merkittävästä varallisuudesta, ts. se omaisuus ja omistusosuudet, jotka on hankittu liike- tai sijoitustoimintaa varten ja kyseinen omistus sijaitsee päätöksentekoa alueella. Ilmoitusvelvollisen on myös ilmoitettava myös muut sidonnaisuutensa, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Kuntalaissa määritellään sidonnaisuusilmoitusten sisältö ja Kuntaliitto on laatinut ohjeistuksen sidonnaisuusilmoitusten ja -rekisterin sisältöjen tulkintaan. Ohjeistus jättää myös avoimia kysymyksiä ilmoitusvelvolliselle ja lautakunnille päätettäväksi. Kuntaliiton ohjeistuksessa ei määritellä, mikä on ilmoitettavan velan, vastuiden tai takauksen euromääräinen raja-arvo, jonka ylittyessä ilmoitus on annettava. Tarkastuslautakunta 19.6.2019 päätti, että liike- tai sijoitustoimintaa varten otetun velan, takauksen ja muiden vastuiden raja-arvo on 100 000 euroa. Raja-arvon ylittyessä summa on ilmoitettava sidonnaisuusilmoituksessa.

Rovaniemen kaupungin ajantasainen sidonnaisuusrekisteri on osoitteessa <https://www.rovaniemi.fi/fi/Paatoksenteke/Sidonnaisuudet>.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käy läpi ilmoituksissa tapahtuneet muutokset ja merkitsee sidonnaisuusilmoitukset 09/2019 tiedoksi.

Lautakunta saattaa ajantaisen rekisterin tiedoksi kaupunginvaltuuston 21.10.2019 kokoukseen.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 108

TarkLtk:n lausunto Organisaatiouudistukseen (KH 2.9.2019)

ROIDno-2019-2062

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

- 1 Lausunto organisaatioasiassa, tark ltk 24syyskuu
- 2 Pöytäkirjan ote-Kaupunginhallitus - 02.09.2019, klo 14:02
- 3 Konsultti Jouko Luukkosen koonti organisaation kehittämisestä

Kaupunginhallitus on 17.9.2019 pyytänyt lautakunnilta ja johtokunnalta lausuntoa suunnitellusta organisaatiovaihtoehdosta. Lausuntopyyntöissä kerrotaan kaupunginhallituksen toteuttamastaa valmistelusta kevään ja kesän 2019 kuluessa. Lausunto tulee antaa 27.9.2019 mennessä. Tässä eräitä lähtökohtia tarkastuslautakunnan lausunnon valmisteluun.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2019 talousarviossa lausunut organisaatioasioista mm. osana talouden ja toiminnan uudistamisohjelmaa. Sen mukaan aiottaisiin virkaviivaistaa kaupunkikonsernin rakenteita. Kaupunki mm. luopuisi niistä liiketoiminnoista, joissa kaupungin omistus ei tuota lisäarvoa kaupunkilaiselle tai kaupunkiorganisaatiolle (TA s. 38). Organisaatiouudistusta voidaan pitää valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisena, vaikkakaan syvälle lautakuntatasolle saakka edettävästä uudistuksesta ei ole mainintoja.

Kaupunginhallitus käynnisti uudistuksen 11.3.2019 §94: "Organisaatiouudistuksen valmistelu käynnistetään kaupunginhallituksen ja kaupungin johtoryhmän yhteisellä seminaarilla, jossa esitellään hallinnon ja toimialojen nykyinen ja suunniteltu organisaatio ja kartoitetaan tarve uudistussuunnittelun pohjaksi tarvittavasta henkilöstöstä ja organisaatiota koskevasta tiedosta". kaupunginhallitus rekrytoi kehittämiskonsultin uudistustyön tueksi. Kaupunginhallitus päätti 25.6.2019 § 230 uudistuksen tarkentuneista tavoitteista. Kaupunginhallitus 2.9.2019 §287 päätti yksityiskohtaisemmin jatkovalmistelusta.

Tarkastuslautakunnalta on nyt pyydetty lausunto organisaatiouudistuksesta. Annettu mahdollisuus lausua uudistuksesta on myönteinen asia. Mutta valmistelun jo edettyä pitkälle lausuman merkitys voi jäädä vain muodolliseksi. Lautakunta on aiemmin valtuustolle antamissaan arviointikertomuksissa kiinnittänyt huomiota mm. konsernitalouteen, strategiseen ohjaukseen, omistajaohjaukseen, tilahallintoon, kaavoitusprosessiin, johtoryhmän rooliin sekä poliittiseen johtamiseen. Kaupunginhallitus tai uudistustyön kehittämiskonsultti ei valmistelun kuluessa ole kuullut tarkastuslautakuntaa tai sen esittelijää.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Annetaan kokouksessa

Päätös

Tarkastuslautakunta valtuutti tarkastuspäällikön tekemään tarvittavat muutokset kokouksessa esitettyyn esitykseen.

Lautakunta päätti viedä liitteessä 1 olevan esityksen kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

§ 109

Kokouksen päättäminen

Valmistelija / lisätiedot:

Rauni Jokelainen

rauni.jokelainen@rovaniemi.fi

kaupunkitarkastaja

Hallintosäännön 150 §:n mukaan toimielimen pöytäkirjan tulee kertoa mm. kokouksen alkamis- ja päättymisajat.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja toteaa kokouksen päättyväksi, sekä toteaa kokouksen päättymisajan.

Puheenjohtaja toteaa seuraavan kokouksen ajankohdan, joka on tiistaina 29.10.2019 Ounasjoen monitoimitalossa, osoitteessa Koulurinteentie 13, 97220 Sinettä.

Vierailu alkaa klo 13.15 ja varsinainen kokous klo 14.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.57 ja totesi seuraavan kokouksen ajankohdan esityksen mukaisesti.